

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตக厚ดทางมรดก
สิทธิการเข้าหรือเข้าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

พ.ศ. ๒๕๓๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๔ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตக厚ดทางมรดกสิทธิการเข้าหรือเข้าซื้อที่ดินในการ
ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ ”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดา率เบียบ ข้อบังคับ มติ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วหรือซึ่งขัด
หรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ ที่ดิน ” หมายความรวมถึงอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในที่ดินนั้นด้วย

“ เกษตรกร ” หมายความว่า เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรม โดยได้ทำสัญญาเข้าหรือเข้าซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก.

“ สิทธิการเข้า ” หมายความว่า สิทธิตามสัญญาเข้าที่เกษตรกรทำไว้กับ ส.ป.ก.

“ สิทธิการเข้าซื้อ ” หมายความว่า สิทธิตามสัญญาเข้าซื้อที่เกษตรกรทำไว้กับ ส.ป.ก.

“ ผู้โอน ” หมายความว่า เกษตรกรผู้ประสงค์จะโอนสิทธิการเข้าหรือเข้าซื้อ

“ ผู้รับโอน ” หมายความว่า ทายาทผู้ประสงค์จะรับโอนสิทธิการเข้าหรือเข้าซื้อ

“ ผู้รับมรดก ” หมายความว่า ทายาทผู้ประสงค์จะรับมรดกสิทธิการเข้าหรือเข้าซื้อ

“ ทายาท ” หมายความว่า สามีหรือภริยาหรือบุตรหรือเครือญาติของเกษตรกร

“ บุตร ” หมายความรวมถึง บุตรที่เกิดจากบิดามารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน
แต่บิดารับรองแล้วและบุตรนุญาติธรรมของเกษตรกรด้วย

“ เครือญาติ ” หมายความว่า บุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) บิดาหรือมารดาของเกษตรกร
- (๒) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันของเกษตรกร
- (๓) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาของเกษตรกรและญาติชั้นหลาน

ที่ไม่ได้สืบสายโดยหิดตรงลงมาของเกษตรกรด้วย

ทั้งนี้ บุคคลตาม (๒) หรือ (๓) ต้องเป็นผู้ที่ประกอบเกษตรกรรมร่วมกับเกษตรกรในที่ดิน
แปลงนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน

“ส.ป.ก. จังหวัด” หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“กปจ.” หมายความว่า คณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ข้อ ๕ ที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้เช่าหรือเช่าซื้อก่อนวันที่ระเบียนนี้ใช้บังคับ การโอนหรือการ
ตกทอดทางมรดกของสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ ให้ปฏิบัติตามระเบียนนี้ด้วย

ระเบียนนี้มิให้ใช้บังคับกับการโอน และการตกทอดทางมรดกระหว่างการเช่าหรือเช่าซื้อตาม
มาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๗

ข้อ ๖ ผู้รับโอนและผู้รับมรดกตามระเบียนนี้จะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้นั้นรวมทั้งบุคคลในครอบครัวเดียวกันไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพียงพอ
แก่การครองซึ่พอยู่ก่อนแล้ว

(๒) เป็นผู้มีคุณสมบัติและอยู่ในเงื่อนไขที่จะได้รับคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในเขต
ปฏิรูปที่ดินตามระเบียนที่คณะกรรมการกำหนดไว้ ยกเว้นในกรณีผู้ซึ่งไม่บรรลุนิติภาวะ หากเข้า
เงื่อนไขตามข้อ ๘ และข้อ ๑๕ ก็ให้สามารถโอนหรือรับมรดกสิทธิในที่ดินได้

หมวด ๑

การโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

ข้อ ๗ เมื่อมีเหตุอันสมควร เกษตรกรจะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้แก่คู่สมรส หรือบุตร
หรือเครือญาติได้ แต่จะต้องโอนให้แก่บุคคลเพียงรายเดียวเท่านั้น เว้นแต่ที่ดินจะมีเนื้อที่ที่สามารถ
แบ่งแยกได้และเพียงพอแก่การครองซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าเนื้อที่ถือครองขึ้นต่ำที่ กปจ. กำหนดไว้
และการแบ่งแยกไม่เป็นอุปสรรคแก่การประกอบเกษตรกรรม ที่โอนให้แก่บุคคลดังกล่าวตามความ
ประสงค์ของเกษตรกรได้

ในกรณีโอนให้แก่บุตรหรือเครือญาติ ผู้โอนจะต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสก่อน

ข้อ ๘ บุตรหรือเครือญาติที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ จะรับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อได้เฉพาะเมื่อผู้นั้นเป็นผู้ที่สามารถประกอบเกษตรกรรมในที่ดินนั้นได้ด้วยตนเองและจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม

สิทธิการเช่าซื้อที่ยังมิเงื่อนไขหรือมิค่าภาระติดพันอยู่ จะโอนให้ผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะไม่ได้เว้นแต่ผู้โอนจะได้ทำให้เงื่อนไขหรือค่าภาระติดพันนั้นหมดไปเสียก่อน หรือผู้รับโอนได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครอง และจะต้องได้รับอนุมัติจากศาลแล้ว

ข้อ ๙ เมื่อผู้โอนมาเขียนคำร้องต่อ ส.ป.ก. จังหวัด ให้เจ้าหน้าที่บันทึกถ้อยคำและเหตุผลความจำเป็นของผู้โอนและสอนสวนคุณสมบัติของผู้รับโอนพร้อมข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ ๗ หรือข้อ ๘ แล้วแต่กรณีเพื่อเสนอ คปจ. พิจารณา

เมื่อ คปจ. พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่อาจโอนได้ตามข้อ ๗ หรือข้อ ๘ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งให้ผู้โอนและผู้รับโอนมารับทราบ พร้อมทั้งขัดทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อให้กับผู้รับโอนตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนดต่อไป

ข้อ ๑๐ ผู้รับโอนจะต้องรับไปทั้งสิทธิและหน้าที่ของผู้โอน

หมวด ๒

การตกลงทางมรดกของสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

ข้อ ๑๑ เมื่อเกษตรกรถึงแก่กรรมให้สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตกลงเดือนดับแรก

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ไม่มีบุคคลตามข้อ ๑๑ หรือบุคคลตามข้อ ๑๑ ไม่ขอรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือไม่มีคุณสมบัติจะได้รับมรดกสิทธิ์ตามระเบียบนี้ ให้สิทธินั้นตกทอดแก่บุตรหากมีบุตรหลายคนให้แยกพิจารณา ดังนี้

(๑) ถ้าตกลงกันได้ว่าจะให้บุตรคนใดเพียงคนเดียวเป็นผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อก็ให้เป็นไปตามข้อตกลง

(๒) ถ้าตกลงกันไม่ได้และที่ดินสามารถแบ่งแยกได้โดยเพียงพอแก่การครองชีพซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าเนื้อที่อีกรองขึ้นต่ำที่ คปจ. กำหนดไว้ ก็ให้ขัดแก่บุตรเหล่านั้นตามส่วน

(๓) ถ้าตกลงกันไม่ได้และที่ดินไม่สามารถแบ่งแยกให้เพียงพอแก่การครองชีพตาม

(๔) ได้ครบจำนวนบุตร ให้ คปจ. พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมจากบุตรเหล่านั้นเป็นผู้ได้รับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตามจำนวนแปลงที่ดินที่อาจแบ่งแยกได้

ในกรณีที่บุตรคนใดตายก่อนผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อ ให้ผู้สืบสันดานโดยชอบด้วยกฎหมายของบุตรคนนั้นที่ประกอบเกษตรกรรมร่วมกับเกษตรกรนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนมีสิทธิตามวรรคหนึ่ง และวรรคสองแทนที่ในฐานะบุตร

ข้อ ๑๓ ในกรณีไม่มีบุคคลตามข้อ ๑๑ หรือข้อ ๑๒ หรือบุคคลดังกล่าวไม่ขอรับมรดกสิทธิ์ การเช่าหรือเช่าซื้อ หรือไม่มีคุณสมบัติจะได้รับมรดกสิทธิตามระเบียบนี้ ให้สิทธินั้นตกทอดแก่เครือญาติได้ ถ้ามีเครือญาติตั้งกล่าวหาอย่างให้นำความในข้อ ๑๒ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๔ เกษตรกรจะกำหนดลำดับทายาทผู้ที่จะได้รับมรดกสิทธิ์การเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินหากตนเองถึงแก่กรรมไว้ โดยมิให้เป็นไปตามข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ หรือข้อ ๑๓ ที่ได้ โดยทำเป็นหนังสือตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนดยื่นต่อ ส.ป.ก. จังหวัดไว้เป็นหลักฐาน

เกษตรกรจะกำหนดทายาทผู้ได้รับมรดกสิทธิ์การเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินมากกว่าหนึ่งคนก็ได้ หากที่ดินสามารถแบ่งแยกแล้วเพียงพอแก่การครองชีพตามขนาดเนื้อที่ถือของขันต่ำที่ คปจ. กำหนด และให้นำความในข้อ ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าเกษตรกรมีคู่สมรส การแสดงความประสงค์ตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสด้วย

ทายาทที่เกษตรกรกำหนดให้เป็นผู้ได้รับมรดกสิทธิ์การเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน จะต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๖ อยู่ในขณะที่เกษตรกรถึงแก่กรรมด้วย และหากทายาทตามที่ระบุไว้ในหนังสือดังกล่าวข้างต้น ไม่มีคุณสมบัติตามข้อ ๖ ให้นำความในข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ มาใช้บังคับแทนหนึ่งเกษตรกรไม่ได้แสดงความประสงค์ตามข้อนี้

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่บุคคลตามข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ หรือข้อ ๑๔ ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ให้นำความในข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๖ เมื่อทราบว่าเกษตรกรถึงแก่กรรม ให้ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียแจ้งให้ปฏิรูปที่ดิน จังหวัดดำเนินการสอบสวนหาผู้ที่จะมีสิทธิ์ได้รับมรดกสิทธิตามระเบียบนี้โดยเร็ว เพื่อนำเสนอ คปจ. ต่อไป

ให้ คปจ. เป็นผู้พิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้จะได้รับมรดกสิทธิตามระเบียบนี้ เมื่อ คปจ. มีมติเป็นประการได้ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งให้ผู้มีสิทธิ์ได้รับมรดกสิทธิตามผลการพิจารณาของ คปจ. นารับทราบพร้อมทั้งจัดทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อให้กับผู้รับมรดกตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนดโดยเร็วต่อไป

ถ้าມີເຫດວຸນຄວາມ ດປ. ອາງກຳນົດຫລັກເກມທີ່ ວິທີກາຣ ແລະເນື່ອໄຟ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ຮັບມຽດກສີທີ່
ກາຣເຂົ້າຫຼືເຂົ້າຊື່ອນໜ້າທີ່ໃຫ້ສີທີ່ປະໂຍ້ນບາງປະກາຣແກ່ທາຍາທຸກທີ່ຕົກລົງໄຟຂອ້ມຮັບສີທີ່ ພົບ
ທາຍາທີ່ເປັນຜູ້ເຂົ້າຫຼືຜູ້ຖຸພພລກາພຫຼືໂຮຄຈິຕຫຼືອົງຈິຕີ່ນີ້ເພື່ອນໄມ້ສົມປະກອບກີ່ໄດ້ຕາມຄວາມເໝາະ
ສົມແກ່ກຣນີ

ខ້ອ ១៨ ຜູ້ຮັບມຽດກສີທີ່ກາຣເຂົ້າຫຼືເຂົ້າຊື່ອຈະຕ້ອງຮັບໄປທັງສີທີ່ແລະໜ້າທີ່ຂອງເກຍຕຽກຜູ້
ຄື່ນແກ່ກຣນີ

ខ້ອ ១៩ ນາກປະກວູວ່າຜູ້ໃຫ້ຮັບມຽດກສີທີ່ກາຣເຂົ້າຫຼືເຂົ້າຊື່ອຟາສິນໄຟປະບົບຕີຕາມຫລັກເກມທີ່
ວິທີກາຣ ແລະເນື່ອໄຟທີ່ ດປ. ກຳນົດຕາມខ້ອ ១៦ ວຽກສາມໂດຍໄຟມີເຫດວຸນສົມຄວາມ ໃຫ້ປະບົບປີທີ່ດີນໜັງຫວັດ
ມີໜ້າທີ່ສື່ອເຕືອນໃຫ້ຜູ້ໃຫ້ຮັບມຽດກສີທີ່ກາຣເຂົ້າຫຼືເຂົ້າຊື່ອຟັບບົບຕີຕາມໜົກກຳນົດໃຫ້ຄູກຕ້ອງກາຍໃນເວລາທີ່
ກຳນົດ ບໍ່ມີໜ້າທີ່ໄຟປະບົບຕີຕາມໃຫ້ ດປ. ກຳນົດມາຕາրກາຣທີ່ສົມຄວາມ ທັນນີ້ອາຈີພິຈານາລື່ມໜັງໃຫ້ຜູ້ນັ້ນສົ່ນ
ສີທີ່ກາຣເຂົ້າຫຼືເຂົ້າຊື່ອໄດ້

ເນື່ອ ດປ. ໄດ້ສັ່ງໃຫ້ຜູ້ໃຫ້ຮັບມຽດກສີທີ່ກາຣເຂົ້າຫຼືເຂົ້າຊື່ອສົ່ນສີທີ່ໃນທີ່ດີນແລະມີຄຳສັ່ງໃຫ້ຜູ້ນັ້ນ
ອອກຈາກທີ່ດີນກາຍໃນເວລາທີ່ກຳນົດແລ້ວ ໃຫ້ ດປ. ພິຈານານຸ້າຄຸລອື່ນຜູ້ມີສີທີ່ຈະໄດ້ຮັບມຽດກສີທີ່ກາຣ
ເຂົ້າຫຼືເຂົ້າຊື່ອຕາມໜົມນີ້ເພີ່ມຮາຍເດືອຍເປັນຜູ້ໃຫ້ຮັບມຽດກສີທີ່ກາຣເຂົ້າຫຼືເຂົ້າຊື່ອແຫນຕ່ອໄປ ທັນນີ້
ໄຟຕັດສີທີ່ທາຍາທີ່ເຄຍໄຟຂອ້ມຮັບມຽດກສີທີ່ກາຣເຂົ້າຫຼືເຂົ້າຊື່ອແຕ່ເດີມດ້ວຍ

ໜ້າດ ៣

ສີທີ່ກາຣເຂົ້າຫຼືເຂົ້າຊື່ອທີ່ດີນສຳຫັນອຸ່່ວ່າຫັນອກແປ່ງເກຍຕຽກກຣນີ

ខ້ອ ២០ ໃນການຄື່ນທີ່ມີທີ່ດີນທີ່ ສ.ປ.ກ. ຈັດໄວ້ສຳຫັນອຸ່່ວ່າຫັນອກແປ່ງເກຍຕຽກກຣນີ ໃຫ້ເກຍຕຽກ
ຜູ້ໃຫ້ຮັບສີທີ່ກາຣເຂົ້າຫຼືເຂົ້າຊື່ອຕາມໜ້າດ ១ ຮູ່ອໜ້າດ ២ ໄດ້ຮັບສີທີ່ກາຣເຂົ້າຫຼືເຂົ້າຊື່ອທີ່ດີນສຳຫັນ
ອຸ່່ວ່າຫັນອກແປ່ງເກຍຕຽກກຣນີໄປດ້ວຍ ແລະບໍ່ມີຜູ້ໃຫ້ຮັບສີທີ່ກາຣເຂົ້າຫຼືເຂົ້າຊື່ອທີ່ດີນແປ່ງເກຍຕຽກກຣນີມີຄາຍຄນ ໃຫ້ແນ່ງ
ແຍກທີ່ດີນສຳຫັນອຸ່່ວ່າຫັນອກແປ່ງເກຍຕຽກກຣນີໄດ້ເຂົ້າຫຼືເຂົ້າຊື່ອຕາມສ່ວນແລ້ວແຕ່ກຣນີ

ໜ້າດ ៤

ການຈັດກາຣທັພຍ໌ສິນແລະໜ້າສິນ

ខ້ອ ២១ ບໍ່ມີຜູ້ໂອນຫຼືເກຍຕຽກກຣນີຄື່ນແກ່ກຣນີມີໜ້າສິນກຳນົດທີ່ຈຳກັນ ສ.ປ.ກ. ຮູ່ອສານັບກາຣ
ເມີນທີ່ຮ່ວມໂຄງກາຣກັນ ສ.ປ.ກ. ຮູ່ອສານັບເກຍຕຽກກຣນີເບີຕປະບົບປີທີ່ດີນ ຜູ້ຮັບໂອນຫຼືຜູ້ໃຫ້ຮັບມຽດກສີທີ່
ກາຣເຂົ້າຫຼືເຂົ້າຊື່ອຈະຕ້ອງຮັບໄປປຶ້ງໜ້າສິນທີ່ກຳນົດທີ່ແລ້ວນັ້ນດ້ວຍ

หากบุคคลตามวรรคหนึ่งไม่ยอมรับหนี้สินที่กำกับดังกล่าว หรือไม่ยินยอมรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาเข่าหรือเข่าชื่อ ให้ผู้นั้นหมุดสิทธิได้รับโอนหรือรับมารดกสิทธิการเข่าหรือเข่าชื่อ และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาบุคคลผู้จะได้รับมารดกสิทธิรายอื่นที่ยินยอมชำระหนี้และยินยอมปฏิบัติตามระเบียบนี้เสนอ กปจ. พิจารณาต่อไป โดยให้นำข้อ ๑๘ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๑ ถ้าไม่มีทายาทตามระเบียบนี้มารับสิทธิการเข่าหรือเข่าชื่อ หรือมีแต่เมื่อขอรับ หรือไม่มีคุณสมบัติตามข้อ ๖ ให้ กปจ. ดำเนินการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรรายอื่นตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการเข่าชื่อที่ดิน ให้เจ้าหน้าที่หักเงินเท่ากับจำนวนค่าเช่าที่ดิน ดังกล่าวที่ ส.ป.ก. กำหนดและหนี้สินที่กำกับด้วย ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่แข้งหนี้ให้ ส.ป.ก. ทราบออกจากเงินที่เกษตรกรผู้ถึงแก่กรรมได้ชำระเป็นค่าเช่าชื่อ และคืนเงินที่เหลือให้แก่ทายาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของผู้เช่าชื่อ โดยส่วนของแก่ผู้จัดการมารดก หรือในกรณีไม่มีผู้จัดการมารดก ก็ให้ส่วนของแก่ทายาทคนหนึ่งคนใดซึ่งมีสิทธิจะได้รับมารดกเพื่อแบ่งเป็นให้กับทายาทรายอื่นต่อไป

ข้อ ๒๒ ถ้าผู้ที่ตกลงรับมารดกสิทธิการเข่าชื่อ ขอเลิกสัญญาเข่าชื่อในภายหลัง ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับคืนเงินค่าเช่าชื่อที่เกษตรกรผู้ด้วยและผู้นี้ได้ชำระไว้ ในส่วนที่เกี่ยวกับที่ดินที่ตกลงรับมารดกสิทธิการเข่าชื่อ โดยให้นำวิธีการหักเงินตามความในข้อ ๑๘ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าผู้ที่ขอยกเลิกสัญญาเข่าชื่อมีภาระผูกพันในเรื่องสิทธิประโยชน์ตามข้อ ๑๖ วรรคสาม ผู้นั้น จะได้รับการคืนเงินตามวรรคหนึ่งต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามภาระผูกพันนั้นครบถ้วนแล้ว

ถ้ามีการขอเลิกสัญญาเข่าชื่อด้วยผู้เช่าชื่อไม่ได้ปฏิบัติตามภาระผูกพันในเรื่องสิทธิประโยชน์ให้ กปจ. พิจารณาผู้มีสิทธิที่จะได้รับมารดกสิทธิการเข่าชื่อตามหมวด ๒ คนใดคนหนึ่งเพียงคนเดียวเป็นผู้ได้รับสิทธิการเข่าชื่อแทนต่อไป โดยจะต้องรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาเข่าชื่อทั้งหมดรวมทั้งภาระผูกพันในสิทธิประโยชน์ที่มีอยู่เดิมนั้นด้วย และให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๕

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๓ ในกรณีโอนสิทธิการเข่าหรือเข่าชื่อ หากมีค่าใช้จ่ายในการรัฐดแบ่งแปลง ให้ผู้โอนเป็นผู้ชำระ ส่วนในกรณีตกทอดทางมารดกสิทธินั้นให้บรรดาทายาทผู้ได้รับมารดกสิทธิเป็นผู้ชำระ ทั้งนี้

ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ส.ป.ก. กำหนด

ข้อ ๒๔ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือการตกลงโดยชอบด้วยสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้ ส.ป.ก. ทราบ เพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนต่อไป

ข้อ ๒๕ ในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

สำเพล เพนาณรงค์

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม